

[Indenrigsministeren.]

og 6 medlemmer beskikket af indenrigsministeren, hvoraf 5 efter indstilling fra de kommunale organisationer. Medlemmernes funktionsperiode er fastsat til 4 år ad gangen. Som følge af reglen om funktionsperioden er socialistisk folkeparti — der nu råder over 11 mandater i tinget, og som er repræsenteret i finansudvalget — ikke for tiden repræsenteret i kommissionen.

På grund af den landsinteresse, der knytter sig til ændringerne af den kommunale inddeling, og den bemyndigelse, der ved loven er tillagt indenrigsministeren til administrativt at gennemføre kommissionens forslag, må det tillægges afgørende betydning, at der i kommunalreformkommissionen ikke alene ved dens nedsættelse, men også under det videre arbejde er repræsentanter for de større partier i folketinget. Da disse synspunkter med samme vægt kan anføres i relation til de medlemmer, der repræsenterer de kommunale organisationer, er det fundet rigtigt ved en ændring af loven at åbne mulighed for, at der ved valg eller beskikkelse af nye medlemmer kan tilvejebringes sikkerhed for, at kommissionen til enhver tid bevarer den snævrere mulige kontakt til de større partier i folketinget og til de kommunale organisationer.

Den foreslåede ændring i habilitetsreglen er begrundet i de erfaringer, der er indhøstet under kommissionens hidtidige arbejde. Bestemmelsen i lovens § 6, stk. 3, om, at et medlem ikke kan deltage i behandlingen af en sag, der vedrører det amt, hvori han er valgt eller har bopæl, har givet anledning til praktiske vanskeligheder. Da det må forudses, at bestemmelsen med sin nuværende formulering kan virke hæmmende for kommissionens arbejde med forslagene til en ny amtskommunal inddeling — hvor problemerne nødvendigvis må ansues for landet som helhed — foreslås habilitetskravet indsnævret, således at et medlem alene afskæres fra at deltage i behandlingen af inddelingsspørgsmål, der vedrører den købstad eller sognekommune, hvor den pågældende bor.

Idet jeg i øvrigt nærmere henviser til lovforslaget og de dertil knyttede bemærkninger, skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Endvidere skal jeg tillade mig over for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om terapiassistenter*.

Fysioterapeuterne og ergoterapeuterne (tidligere beskæftigelsesterapeuterne) er hidtil blevet autoriseret af et af Den almindelige danske Lægeforening nedsat udvalg. Denne ordning har eksisteret lige siden 1914 for fysioterapeuternes vedkommende og siden 1953 for ergoterapeuternes vedkommende. I ordningen lå bl. a., at lægeforeningen godkendte skolernes uddannelsesplaner, beskikkede censorer m. v.

I løbet af 1950-erne begyndte staten at yde tilskud til skolernes drift, og siden 1964 har staten dækket de fulde udgifter, således at undervisningen blev helt vederlagsfri for eleverne.

Endvidere er ansvaret for uddannelse af terapiassistenter nu fuldt ud overtaget af det under indenrigsministeriet i 1966 nedsatte uddannelsesnævn for sundhedsvæsenet.

Lægeforeningen har ganske billigt, at staten overtog dette uddannelsesområde, men har samtidig tilkendegivet, at foreningen så ikke bør have ansvaret for autorisationsordningen.

Jeg er for mit vedkommende helt enig i lægeforeningens synspunkt. Den hidtidige autorisationsordning har eksisteret i så mange år, at terapiassistenterne med rimelighed må kunne forvente, at den ikke uden videre ophæves. Staten bør nu tage skridtet fuldt ud og tilvejebringe den nødvendige lovhjemmel for en offentlig autorisationsordning med de hertil knyttede retsvirkninger.

Det forelagte lovforslag følger i hovedtræk principperne i de tilsvarende love for f. eks. sygeplejersker og jordemødre.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg blot knytte nogle enkelte kommentarer til to af forslagens bestemmelser:

Lovforslagets § 6 indeholder bestemmelser om, at kun personer, der er autoriseret som ergo- eller fysioterapeut, må anvende disse betegnelser eller betegnelsen terapiassistent. Jeg har derimod ikke fundet grundlag for at forbeholde virksomheden som terapiassistent for den autoriserede ergo- eller fysioterapeut, altså at indføre en

[Indenrigsministeren.]

egentlig eneret til denne virksomhed. Der har da heller ikke under arbejdet med lovforslaget været fremsat ønske herom, heller ikke fra terapiassistenternes organisationer.

Jeg vil endvidere fremhæve princippet i lovforslagets § 7, hvorefter en terapiassistent kun må foretage sygebehandling ifølge lægeordination. Dette princip har været gældende i alle de år, hvor lægeforeningen har haft ansvaret for denne personalegruppe, og såvel læger som terapiassistenter lægger afgørende vægt på, at denne ordning oprettholdes.

Med disse bemærkninger vil jeg tillade mig at anbefale forslaget til lov om terapiassistenter til det høje tings velvillige behandling.

Skriftligt besvaret spørgsmål.

Af *Knud Nielsen* til undervisningsministeren (29. februar 1968):

„I fortsættelse af mit spørgsmål af 28. februar vil jeg gerne spørge, om ministeren finder det rimeligt, at enhver, som i Norge har bestået højere handelseksamen, har adgang til at studere ved de juridiske, økonomiske og statsvidenskabelige fakulteter i Danmark, medens denne adgang nægtes danskere, der har bestået højere handelseksamen fra et dansk handelsgymnasium, og om ministeren ikke på denne baggrund mener, at der omgående bør gives også danske HHere mulighed for at studere ved de nævnte fakulteter her i landet.“

Begrundelse:

I anordning af 5. maj 1967 om adgang til at studere og tage eksaminer ved universiteterne hedder det:

„Par. 1. Berettiget til at indskrives (immatriculeres) som student ved universiteterne er enhver, som

a) .....

b) .....

c) i et fremmed land, med hvilket Danmark har truffet en aftale om gensidig anerkendelse af adgangsbeviser, har bestået en eksamen, der giver adgang til indskrivning ved universitetet eller en til universitetet svarende højere læreanstalt i det pågældende land.“

Efter hvad der foreligger oplyst, har Danmark truffet en sådan aftale med Norge, og da HHere i Norge har adgang til de norske universiteter og dermed ifølge aftalen også til de danske, forekommer det paradoksalt, at danske HHere formenes samme adgang til vore egne universiteter.

Undervisningsminister *Helge Larsens* besvarelse (5. marts 1968):

Det er rigtigt, at eksamen fra et norsk handelsgymnasium i henhold til den europæiske konvention om ligestilling af eksaminer, der giver adgang til universiteter, giver adgang til de samme universitetsstudier i Danmark, som den gør i Norge, idet begge lande har ratificeret konventionen, jfr. bekendtgørelse nr. 51 af 18. november 1954.

Denne konvention blev indgået for at lette samkvemet mellem Europarådets medlemslande således, at studerende let kunne flytte fra et land til et andet uden at skulle bestå en ny adgangsgivende eksamen i det andet, og således, at medlemslandenes borgere kunne bosætte sig i et andet medlemsland uden at skulle sende deres børn i skole i hjemlandet, hvis de ønskede, at deres børn senere skulle have en universitetsuddannelse i hjemlandet.

Som følge deraf accepterer man derfor ved vore universiteter en uddannelse, som giver adgang til universiteterne i et andet af Europarådets medlemslande, uden undersøgelse af, om denne uddannelse opfylder de samme krav til forkundskaber, som stilles til en dansk adgangsgivende eksamen. Som følge heraf er medlemslandene således forpligtet til at godkende dansk lærereksamen og dansk bibliotekareksamen som adgangsgivende til deres universitetsuddannelser, selv om deres egne lærer- og bibliotekaruddannelser ikke er adgangsgivende.

På samme måde er danske universiteter også forpligtet til at anerkende eksamen fra et norsk handelsgymnasium som adgangsgivende, selv om den lignende danske eksamen ikke giver adgang.

Selv om det kan synes at være et argument for at åbne adgangen til de juridiske, økonomiske og statsvidenskabelige studier for dem, der har bestået højere handelseksamen, når de, der har bestået eksamen fra et norsk handelsgymnasium, har en

[Undervisningsministeren.]

sådan adgang, så må man dog holde sig for øje, at de to handelsuddannelser ikke er identiske, hvad angår læseplaner og studietid, det norske handelsgymnasium er således 3-årigt, medens den højere handels-skole er 2-årig.

Forholdene i Norge vil dog naturligvis indgå i de overvejelser om at gøre højere handelseksamen adgangsgivende til de juridiske, økonomiske og statsvidenskabelige studier, som jeg i mit svar på folketingsmand Knud Niensens spørgsmål den 28. februar d. å. nævnte var i gang i undervisningsministeriet.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Kai Moltke* til justitsministeren:

„Agter ministeren i anledning af de sidste års skandalesager med oplagt renteåger ad lovgivningens vej at få fastlagt klare juridiske kriterier for begrebet åger, fastsat ud fra den gængse udlånsrente i banker og sparekasser, samt at suspendere retsbeskyttelse til inddrivelse af lån og renter, hvor typisk åger foreligger?“

Skriftlig begrundelse:

Undertegnede har tidligere over for den afgæde justitsminister rejst det brændende problem om indgreb mod åger, og en undersøgelse og egnede forholdsregler blev stillet i udsigt, men håndgribelige resultater foreligger mig bekendt foreløbig ikke. Jeg må derfor efterlyse de foretagne undersøgelser eventuelle resultat og mulige forholdsregler til at hindre åger samt fastlæggelse af bedre konkrete kriterier til at definere, hvad der juridisk må karakteriseres som lovstridig åger.

Jeg må tilføje, at gennem lovgivning fastlagte regler på nævnte område i forskellige vesteuropæiske lande er blevet gennemført som et led i normalisering af långivning. Mest kendt er de franske dekretter af 22. december 1966, som definerer strafbar åger som en rente, der med mere end 25 pct. overskrider den gennemsnitlige udlånsrente i banker og sparekasser. På samme måde

reguleres renten ved afbetalingssalg og anden forbrugskredit ud fra gennemsnittet af den effektive rente for noterede obligationer.

Efter den i sommeren 1965 gennemførte rationering af bankers og sparekassers normale udlån har det sorte og blakkede pengemarked antaget et uhyrligt omfang på grund af manglende kontrol og indgreb fra lovgivningsmagts side, men der foreligger ikke engang statistisk materiale om denne del af udlånsvirksomheden og lige så lidt om långivning i form af tinglæste private pantebrev og om disses gængse rente. Uden indgreb og regulering her er programmer om rationel indkomstpolitik kun tom snak, når denne begrænses til arbejdsindtægt, men giver frit slag for renteåger og anden arbejdsfri indtægt.

1. Af de i pressen fremdragne skandaler kommer først og fremmest misbrug af private veksellån (med en rente op til 1 pct. om dagen) i søgelyset. Lovgivning på dette felt synes uomgængelig nødvendig.

2. Det samme gælder rentenormerne ved adskillige udlån fra diverse finansierings-, investeringsselskaber samt vekselerefirmaer. Sidst har man i forbindelse med Mourierkrakket haft eksemplet med investerings-selskabet YNICO (med kontorchef Gunnar Rønne fra Københavns skattevæsen som kapitalindskyder), hvor udlånsrenten i retten er blevet opgivet til en 68,8 til 113 pct. Ved visse likviditetslån til landbruget er endog blevet talt om en rente på 124 pct. Opsparingsmidler drages i stigende omfang ind i denne udartede spekulation.

3. Samtidig bør vel hele renteproblemet i forbindelse med ukontrollerede private pantebrev og ligeledes ved afbetalingshandel (forbrugskredit) undersøges og reguleres ved lovgivningsindgreb som et led i kredittens påkrævede sanering. Jeg efterlyser derfor konkrete planer fra justitsministeriet på hele dette forsømte og misbrugte felt til snarligt aktivt indgreb mod åger.

Formanden: Spørgeren har ordet for at supplere sin skriftlige begrundelse af spørgsmålet.

Kai Moltke: Da jeg har givet en meget udførlig skriftlig begrundelse for det spørgs-

[Kai Moltke.]

mål, der er stillet her, skal jeg fatte mig i korthed.

Det er jo kendt fra pressen og kendt for enhver, at man efterhånden på markedet er nået frem til tilstande af renteåger, som der rent konkret må tages stilling til. Den forhenværende justitsminister lovede i sin tid her i salen at undersøge spørgsmålet, og jeg føler derfor trang til at spørge, om der i justitsministeriet foreligger materiale af den art, og hvilken stilling justitsministeren vil indtage til det spørgsmål, der er rejst.

Justitsministeren (Thestrup): Ja, det er jo rigtigt, som det ærede medlem siger; at der har været stillet et spørgsmål vedrørende samme emne den 24. maj 1967 til den daværende justitsminister. Dengang gennemgik justitsministeren de væsentligste af de strafferetlige og civilretlige bestemmelser om åger, som findes; det drejer sig om straffelovens § 282, aftalelovens § 31 og afbetalingslovens § 8, stk. 3 og 4. Såvel efter straffeloven som efter aftaleloven er det en betingelse for at anvende bestemmelserne, at renten står i misforhold til modydelsen, d. v. s. at der må foretages en samlet bedømmelse under hensyn til den risiko, långiveren har påtaget sig. I afbetalingsloven anvendes udtrykket, at det ville være utilbørligt eller klart stridende mod god forretningskik at gøre aftalen gældende. I modsætning hertil efterlyser det ærede medlem en fast grænse for den højest tilladte rente, og der er bl. a. henvist til nogle nye franske lovbestemmelser.

Min forgænger stillede ved besvarelsen af det tidligere stillede spørgsmål i udsigt, at man ville prøve at få belyst spørgsmålet om det behov, der måtte være for ændringer i de gældende love, og i overensstemmelse dermed har justitsministeriet indhentet udtalelser fra Den danske Dommerforening og fra rigsadvokaten, ligesom vi har fremskaffet oplysninger om den ordning, der gælder i Frankrig.

Dommerforeningen har bl. a. oplyst, at der jævnlige for domstolene indbringes inkassosager, hvor der i opgørelsen indgår renteposter af en mistænkelig størrelsesorden. Ved domstolenes indgriben vil man dog som regel kunne få urimelige krav fra-faldet. En maksimering af renten, eventuelt

på den måde, at der sættes et loft for denne i forhold til den gældende diskonto, vil kunne føre til en lettelse af domstolenes arbejde på dette område. Dommerforeningen konkluderer, at man næppe generelt kan sige, at de gældende regler om åger er utilstrækkelige. I de sager, der føres frem til domstolene, kan og bør der i særlige tilfælde, hvor sagsøgte udebliver, gennem rettens officialvirksomhed føres en håndfast kontrol med, at kreditorerne ikke betinger sig urimeligt høje renter af deres tilgodehavende, men det skøn, der udkræves i så henseende, kan i mange tilfælde være vanskeligt at udøve, og i tvivlstilfælde må afgørelsen ofte falde ud til kreditors fordel. Hvis det derfor ud fra erfaringer fra andre områder, f. eks. fra politiets eller anklagemyndighedens arbejde, findes ønskeligt at stramme ågerreglerne, kan der ikke fra domstolenes side have noget at erindre imod en hertil sigtende lovgivning. Hvad særlig fogedsager angår, har man ingen erfaringer, der kan belyse, om de gældende regler er utilstrækkelige.

Det materiale, justitsministeriet har indhentet fra anklagemyndigheden, viser, at antallet af sager, hvori der opstår spørgsmål om at anvende den gældende ågerbestemmelse, er meget lille, og rigsadvokaten har ikke givet indstillinger om en skærpet lovgivning på dette område. Den franske lovgivning, som det ærede medlem hr. Kai Moltke henviser til, er et omfattende kompleks af regler. Det er rigtigt, at denne lovgivning tager sit udgangspunkt i de rentesatser, banker m. v. tager for lignende lån, og at renten normalt ikke må overstige det dobbelte af det gennemsnitlige effektive renteaftast for obligationer. Udformningen af de franske regler tyder imidlertid på, at lovgivningsmæssig fiksering af den højest tilladte rente vil kræve en meget betydelig administration.

Hr. Kai Moltke nævner oplysninger, der har været fremme i forbindelse med en sag mod vekselerer Mourier. Der er indgivet anmeldelse mod et finansieringsselskab, men da sagen endnu befinder sig på efterforskningsstadiet, er der ikke grund til for mig at komme ind på enkeltheder.

På baggrund af dommerforeningens indstilling og også på baggrund af de oplysninger, der allerede foreligger i den nævnte

[Justitsministeren.]

sag, har jeg fundet det rigtigt, at hele dette spørgsmål gøres til genstand for en nærmere undersøgelse og vurdering. Jeg har derfor besluttet mig til at nedsætte et udvalg, der ikke alene vil kunne se på de strafferetlige spørgsmål, men også på problemets civilretlige og økonomiske sider. Det vil under hensyn hertil ikke være rigtigt i dag at komme nærmere ind på, hvorledes eventuelle indgreb kan tænkes udformet.

Kai Moltke: Ja, jeg takker justitsministeren for hans temmelig positive svar i denne sag. Nu må jeg blot minde om, at da spørgsmålet blev stillet i maj i fjor, er der altså gået næsten et år siden, og der er foretaget visse undersøgelser, men længere er vi ikke nået. Men jeg tror, at når vi i øjeblikket bevæger os gang på gang i sager med rentesatser, som for de såkaldte veninde-lån, hvor det drejer sig om vekselmisbrug, har nået en rente på 1 pct. om dagen, og når man andre steder ved investerings-selskaber har nået renter på 8,8 pct., så er tiden inde til at gribe ind. Jeg er selvfølgelig ganske overordentlig tilfreds med justitsministerens tilsagn om at undersøge dette spørgsmål nærmere og indhente de juridiske myndigheders syn på disse sager; men jeg vil gerne henstille, at det ikke ligesom sidst over en længere åperiode bliver på papiret, for i så tilfælde vil jeg betragte en sådan undersøgelse som temmelig negativ.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Grünbaum* til finansministeren:

„Vil ministeren foranledige, at der i et folketingsudvalg — eventuelt et for dette formål særligt nedsat udvalg — foretages en gennemgang, den såkaldte kulegravning, af den gældende lovgivning vedrørende punktafgifterne?“

Skriftlig begrundelse:

Der er næppe tvivl om, at punktafgifterne bør underkastes en grundig gennemgang med henblik på såvel tekniske som andre ændringer, der kan medføre en tiltrængt forenkling og harmonisering. Der er fra tid til anden fremsat ønsker herom fra erhvervene, og spørgsmålet om de enkelte afgifters andel af

varepriserne, der i tidens løb er ændret ud fra de i de givne situationer overvejende statsfinansielle synspunkter, bør tages op til overvejelse, herunder også ud fra en vurdering af afgifternes større eller mindre rimelighed med hensyn til deres beskatningsmæssige belastning for de forskellige indkomstgrupper.

Formanden: Spørgeren har ordet for at supplere sin skriftlige begrundelse af spørgsmålet.

Grünbaum: Som det er anført i den skriftlige motivering, trænger punktafgifterne til en forenkling og harmonisering, og det er der vist også almindelig enighed om. Nogle afgifter er måske også kommet for højt op. Sammensætningen af afgifterne er utvivlsomt ikke den bedste. Jeg har jo i min tid som finansminister haft forskellige henvendelser, bl. a. fra sukkervare- og chokoladeindustrien; papirafgiften har været inde i billedet, tobaksindustrien er interesseret, restaurationsafgiften har jo været nævnt flere gange som en af de afgifter, der burde tages op, og jeg vil da godt selv nævne her, hvad jeg også har nævnt tidligere offentligt, spørgsmålet om cigaretterne; det er jo efterhånden blevet en kopskat, og det er muligt, at denne afgift er kommet lidt højt op. Der er en lang række tekniske problemer, der trænger til at blive løst. Socialdemokratiet og SF var jo positivt indstillet over for denne sag og interesseret; de radikale var også interesseret i en undersøgelse, mens venstre og især de konservative jo nærmest var imod den såkaldte kulegravning i et folketingsudvalg, men ønskede konkrete forslag stillet fra regeringen vedrørende de enkelte punkter. Jeg bemærkede med interesse i går statsministerens bemærkning om, at man ville tage punktafgifterne op, og jeg er selvfølgelig også interesseret i at høre, hvordan man vil gribe den sag an, og derfor spændt på finansministerens svar.

Finansministeren (Poul Møller): Jeg er enig med den ærede spørger i, at der ikke er tvivl om, at punktafgifterne bør underkastes en grundig gennemgang med henblik på såvel tekniske som andre ændringer, der kan medføre en tiltrængt forenkling og

[Finansministeren.]

harmonisering af dette store afgiftsfelt, men jeg beklager at måtte skuffe hr. Grünbaum med at sige, at jeg ikke mener, at stedet, hvor dette skal foregå i første omgang, er i et folketingsudvalg. Jeg anser det for at være regeringens pligt at fremsætte sine lovforslag om denne tilpasning af punkt-afgifterne til forhandling her i tinget, og det er også den fremgangsmåde, den nuværende regering agter at benytte. Hvornår det kan ske, er jeg ikke i stand til at sige noget om ud over, at det i hvert fald ikke vil ske i denne folketingssamling.

Forbrugsafgiftslovgivningen kan jo, som hr. Grünbaum gør det, betragtes dels ud fra en økonomisk, dels ud fra en teknisk-administrativ synsvinkel. Jeg vil tro, at det navnlig er de økonomiske spørgsmål, som interesserer befolkningen, men det er klart, at folketinget også må beskæftige sig med forbrugsbeskatningens teknisk-administrative sider, og jeg er derfor glad for at kunne oplyse, at man i finansministeriet er i fuld gang med at gennemgå lovgivningen for at give den et indhold, der betyder en forenkling både for erhvervslivet og for kontrolmyndigheden. Det er imidlertid vigtigt, at man ikke river tingene ud af deres sammenhæng; f. eks. ville det ikke være rigtigt at forcere et forslag frem til en ny lov om chokolade- og sukkervarebeskatning uden at se beskatningen på dette område, som jo har karakter af en engrosafgift, i sammenhæng med andre engrosafgifter, f. eks. afgiften på spiritus og visse tobaksvarer. Først når vi i finansministeriet i samarbejde med erhvervslivet har arbejdet os igennem den administrative problematik, så langt dette nu er muligt på det nuværende provenugrundlag, vil jeg mene, at tidspunktet er inde for folketingets stillingtagen. Denne stillingtagen vil naturligvis også komme til at omfatte de økonomiske spørgsmål, herunder f. eks. spørgsmålet om, hvorledes man mest hensigtsmæssigt kan indrette motorbeskatningen.

Grünbaum: Ja, jeg er da glad for, at man nu går i gang med det. Vi ved, at tolddepartementet har udarbejdet et stort materiale, der jo efter vor opfattelse skulle have været fremlagt i tinget, hvis ikke vi havde fået valget, og der er altså et godt

grundlag for regeringen og embedsmændene at arbejde videre på. Men jeg vil gerne give udtryk for, at jeg er ked af, at man ikke gør sådan, som man har gjort det en gang tidligere: får et udvalg i folketinget, hvor de politikere, der i særlig grad beskæftiger sig med afgiftsspørgsmålene, kunne få lov til at være med i en sådan kulegravning, altså at man ikke bare skulle tage stilling til konkrete lovforslag til sin tid, men fik en virkelig grundig gennemgang i sådan et udvalg, også med erhvervene, inden lovforslagene blev udarbejdet; men som sagt, jeg er glad for, at man nu går i gang med at løse dette problem.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Kaj Andresen* til boligministeren:

„Vil ministeren drage omsorg for, at der for indeværende finansår tildeles de ansøgende kommuner lån af boligfondens midler i det omfang på ca. 64 mill. kr., som fonden giver mulighed for?“

Skriftlig begrundelse:

For finansåret 1967-68 var der af et års boligfondsprovenu på ca. 90 mill. kr. beregnet at kunne anvendes ca. 74 mill. kr., hvoraf ca. 10 mill. kr. ventedes anvendt til boligindskud. Af de resterende ca. 64 mill. kr. var allerede bevilget penge til enkelte kommuner, inden valget blev udskrevet. Der forelå imidlertid ansøgninger alene fra byudviklingsområderne om lån til ca. 200 mill. kr. blot for i år.

Gennemgangen af disse ansøgninger og arbejdet med en sortering var imidlertid så langt fremme, at det ville have været muligt i løbet af 1-2 måneder at fordele hele beløbet. Da jeg ved, at mange kommuner har stillet store forventninger til boligfonden, og det mange steder haster, finder jeg det urimeligt allerede nu at standse bevilgninger for dette finansår.

Formanden: Spørgeren har ordet for at supplere sin skriftlige begrundelse af spørgsmålet.

Kaj Andresen: Det er nu klart, at regeringen gennem ændringsforslag til finanslovsforslaget vil reducere boligfonden kraftigt for det kommende år — vel for de kommende år — og det kan være beklag-

[Kaj Andresen.]

geligt set ud fra et jordpolitisk synspunkt, men det var jo allerede sagt før valget; derimod forlød der dengang ikke noget om, at indeværende finansårs midler også skulle beskæres. De oplysninger, vi i boligministeriet i eftersommeren og efteråret 1967 bad om fra byudviklingsudvalgene, indkom jo og viste, at der var for indeværende finansår behov for omkring 200 mill. kr. til byggemodning, og der var jo, når boligindskuddene var betalt, ca. 64 mill. kr. til rådighed. Det var derfor nødvendigt at foretage en sortering, en udvælgelse, og det var man i gang med umiddelbart før valget. I økonomiudvalget var vedtaget visse retningslinjer herfor; det var min fornemmelse, at kommunerne ventede på, at vi traf en afgørelse, og jeg kan da sige, at det var min hensigt i løbet af januar-februar måned at have uddelt disse midler. Jeg havde derfor ventet, at den nye boligminister omgående ville tage tråden op af hensyn til de ventende kommuner, af hensyn til den beskæftigelse, byggemodningen betyder, og af hensyn til en hurtig byggemodning af arealer til byggeri og i hvert fald sikre uddeling af de for indeværende år jo ret beskedne beløb.

Når det nu forlyder, at det skulle være hensigten at flytte 34 mill. kr. over til næste år og derved yderligere udsætte tildelingen til kommunerne, er det, jeg anmoder boligministeren om endnu en gang at overveje denne sag. Det kan, tror jeg, endnu nås i dette finansår at fordele disse 34 mill. kr., og jeg spørger derfor, om boligministeren vil foranledige, at det sker. Jeg er ikke i tvivl om, at der i mange kommuner vil være interesse for et positivt svar fra boligministeren.

Boligministeren (Hastrup): I indeværende finansår udgør bygge- og boligfondens renteindtægter af fondens obligationer i form af indløste kuponer ca. 46 mill. kr. Efter aftale med finansministeriet, en aftale, der er sluttet i den forrige regerings tid, kan der

dog i givet fald foretages et overtræk, således at der til udlån i finansåret kan disponeres over samtlige påløbne renter, uafhængigt af obligationsbeholdningernes renteterminer, dvs. i alt ca. 74 mill. kr. Når bortses fra udlån til beboerindskud, hvortil der i henhold til loven forlods kan reserveres midler, og hvortil der var anslået at medgå ca. 10 mill. kr. — den aktuelle udgift vil formentlig blive lidt mindre — var der herefter 64 mill. kr. til rådighed for fondens øvrige formål.

Jeg vil gerne sige i anledning af hr. Kaj Andresens spørgsmål, at jeg har ikke på nogen måde søgt at hæmme, endsige standse bevillingsvirksomheden i dette finansår. Sagerne er blevet behandlet og ekspederet i boligministeriet i det hurtigst mulige tempo og helt i overensstemmelse med de retningslinjer, der var fastlagt af den forrige regering. Selvfølgelig vil det med den tid, der medgår til tilrettelæggelsen af lånevirkomheden, ikke være muligt at udnytte rammen fuldt ud i år, hvilket, så vidt jeg er orienteret, var en mulighed, der blev forudsat, da retningslinjerne for byggefondslånene blev drøftet af den forrige regering.

Som det vil være hr. Kaj Andresen bekendt, er det, for at man kan nå hensigten med udlånsvirksomheden, tanken, at der ved udvælgelsen af de låneberettigede kommuner skal tages hensyn til byudviklingsmæssige samt egns- og byplanmæssige interesser. Forinden lån kan bevilges, skal der desuden foretages en nærmere vurdering af den enkelte kommunes økonomi, baseret på en række oplysninger om den pågældende kommunes økonomiske status. Denne fremgangsmåde, der tilsigter at fordele midlerne bedst muligt, må nødvendigvis kræve overvejelse og tage nogen tid.

På det tidspunkt, jeg tiltrådte som boligminister, nemlig den 2. februar i år, var der ud over beløbet til beboerindskud for finansåret 1967-68 kun disponeret over ca. 12 mill. kr. Dette beløb er pr. dato bragt op til 16 mill. kr. Jeg har givet besked om, at så mange sager som muligt for dette

[Boligministeren.]

finansår skal færdigbehandles, men i boligministeriet skønner man, at det bortset fra beboerindskudslåne højst vil være muligt at give tilsagn om byggefondslån på ca. 30 mill. kr. af det beløb, der var afsat til anvendelse i 1967-68. Dette betyder imidlertid i sig selv ikke nogen indskrænkning i udlånsvirksomheden, idet et beløb, der svarer til det beløb, der ikke forventes anvendt i år, nemlig ca. 34 mill. kr., er søgt optaget som bevilling på finansloven for finansåret 1968-69, hvor der herefter vil være i alt 138 mill. kr. til rådighed, heraf 14 mill. kr. til beboerindskud.

Jeg vil gerne tilføje, at der for yderligere at støtte kommunerne i deres bestræbelser for at lægge hensigtsmæssige planer for fremskaffelsen af byggemodne grunde og for at realisere disse på finanslovforslaget er søgt hjemmel til en langsigtet planlægning for udlåne, således at der allerede fra 1968-69 skal kunne gives lånetilsagn til grundkøb og grundmodning til udbetaling helt frem til finansåret 1972-73 inden for en beløbsramme af 150 mill. kr. årlig. Herved skulle fonden få mulighed for effektivt at medvirke til at stimulere udbuddet af byggemodne grunde efter forudlagte planer på længere sigt og som led i en hensigtsmæssig byudvikling.

Kaj Andresen: Ja, jeg takker boligministeren for svaret, men er dog ikke helt så taknemlig for indholdet, som jo ikke gav løfte om, at der ville ske det, jeg havde bedt om, nemlig at man allerede i år ville kunne uddele samtlige 64 mill. kr. Jeg bemærkede forleden dag, at indenrigsministeren bebudede, at 50 mill. kr. til vanskeligt stillede kommuner ville blive uddelt i løbet af 14 dage, og jeg synes, der er al mulig grund til at komplimentere indenrigsministeren; jeg synes, boligministeren skulle følge eksemplet op og bruge den måned, der er tilbage, til at finde ud af, om der alligevel ikke kan deles flere penge ud til de kommuner, der venter. Og jeg forstår jo, at næste år — nu siger boligministeren, at der vil være 138 mill. kr. til rådighed, og derfra går nogle penge til boligindskud — er der kun afsat 124 mill. kr. til boligfonden til byggemodning, og heraf er oven i købet de 34 mill. kr. hentet fra indeværende år, altså overflyttet,

så der næste år i virkeligheden kun bliver 90 mill. kr. Hvis nu tiden hindrer boligministeren i at få midlerne uddelt i indeværende finansår, må jeg så ikke spørge, om boligministeren ikke vil medvirke til, at den overførsel på 34 mill. kr. fra i år i hvert fald lægges oven på de 124 mill. kr., der ellers skulle anvendes til byggemodning næste år.

Boligministeren (Hastrup): Det sidste kan jeg ikke give tilsagn om, idet man ikke kan tale om en overførsel i den forstand til næste år. Som jeg oplyste før, er renteindtægten af boligfondens obligationer i indeværende år 46 mill. kr., og for at nå op på tallet 64 mill. kr. har man simpelt hen på finansloven optaget en bevilling, der svarer til differencen. Hr. Kaj Andresen ved sikkert meget vel, at man fik denne tilladelse af finansministeriet, og hvis man ikke havde fået den, ville beløbet altså under den gamle ordning være gået fra det beløb, man ellers skulle disponere over i 1968-69. Men jeg kan give tilsagn om, at jeg vil arbejde for at fremme så mange sager som muligt inden den 1. april. Det forudsætter naturligvis, at vi har mulighed for at vurdere, om de pågældende sager i øvrigt opfylder de krav, som vi stiller, og som i øvrigt er analoge med de krav, som også den forrige regering stillede.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Gunhild Due* til arbejdsministeren:

„Vil ministeren overveje, om ikke tiden er inde til, at Danmark helt eller delvis tiltræder artikel 19 i Den europæiske Socialpakt, således at der skabes mulighed for at give udenlandske arbejdere socialvejledning og rådgivning og for at forhindre, at disse arbejders ukendskab til danske forhold udnyttes?“

Gunhild Due: Da vi i november 1964 tiltrådte Den europæiske Socialpakt, blev hele afsnittet om fremmedarbejdere udskutt. Daværende socialminister Bundvad sagde dengang, at man senere kunne tiltræde dette afsnit, når vor lovgivning var tilpasset disse punkter. Når jeg nu rejser spørgsmålet om tilpasning af lovgivningen eller dele af den, skyldes det, at vi siden 1964 har fået

[Gunhild Due.]

flere fremmedarbejdere, især i København, og jeg mener, at særlig spørgsmålet om rådgivning af disse trænger sig på.

Når vi nu engang har fremmedarbejdere, må det være vor pligt at sikre dem en reel behandling og beskytte dem mod udnyttelse af alle arter, som de kan komme ud for på grund af deres ukendskab til sproget og til danske forhold i øvrigt.

I stk. 1 i artikel 19 i socialpagten står der bl. a. noget om at hindre vildledende propaganda om ind- og udvandring. Jeg mener, det er vigtigt, at vi på en eller anden måde får spredt oplysning i de lande, hvor fremmedarbejderne kommer fra, om de reelle muligheder og krav, der stilles, for at opnå arbejde her i landet. Mange kommer jo med helt forkerte forestillinger om, hvordan forholdene er, og i det mindste kunne vi vel ved grænsen — det gør man så vidt jeg ved i Sverige — dele materiale ud om forholdene, trykt på de fremmedes eget sprog. Der kunne også stå henvisninger til rådgivningsmuligheder, som jeg mener vi hurtigst muligt bør have.

Jeg spørger derfor, om ministeren vil tage disse problemer op enten ved, at vi tiltræder artikel 19 i socialpagten eller dele af den, eller på anden måde.

Arbejdsministeren (Lauge Dahlgaard): Lad mig som indledning nævne, at Danmarks ratifikationsinstrument deponeredes hos Europarådets generalsekretær den 3. marts 1965, og at pagten for Danmarks vedkommende trådte i kraft den 3. april samme år.

Artikel 19 om vandrende arbejdes og deres familiemedlemmers ret til beskyttelse var som bekendt ikke blandt de artikler, Danmark ville anse sig for bundet af. Som det ligeledes vil være fru Gunhild Due bekendt, var hovedbegrundelsen herfor den usikkerhed, der herskede med hensyn til, om de eksisterende hjælpeforanstaltninger her i landet svarer til de af socialpagten foreskrevne krav.

På daværende tidspunkt var antallet af udenlandske arbejdere her i landet med arbejdstilladelse ikke særlig stort i forhold til den samlede arbejdsstyrke, og der er op til nuværende tidspunkt ikke sket nogen nævneværdig forøgelse af antallet. I dag er der knap 19.000 udlændinge med arbejdstilla-

delse her i landet. Dette antal er forholdsvis langt mindre end i de allerfleste andre vesteuropæiske lande. Hertil kommer, at det hovedsagelig drejer sig om unge og yngre ikke-forsørgere, for hvem akklimatiseringen til det danske samfund kun ret sjældent har voldt vanskeligheder. Derfor er der ikke fundet tilstrækkeligt grundlag for at oprette en særlig socialrådgivning og vejledning for udlændinge, der arbejder her i landet, ud over den, som de kan få ved de offentlige arbejdsanvisningskontorer og socialkontorerne.

Ser man på udlændingenes forhold, sammenlignet med danskes, er der stort set tale om ligestilling, når det drejer sig om forsørgelse, om ret til hjælp i tilfælde af sygdom og hospitalsbehandling osv. En ting, som kan volde vanskeligheder for de udenlandske arbejdere, er boligproblemerne. Dette problem foreligger jo som bekendt for de efterhånden ikke så få danskere, der flytter inden for landets grænser, således at en ligestilling ikke med det nuværende boligmarked kan løse vanskelighederne på en tilfredsstillende måde.

Af foranstaltninger, der specielt kan imødekomme udlændinges behov for oplysning om danske forhold, kan jeg oplyse, at et under arbejds- og socialministerierne nedsat informationsudvalg er ved at udarbejde en pjece på flere udenlandske sprog om forholdene i Danmark til vejledning for indvandrede arbejdere. Denne pjece er det tanken at udlevere ved udfærdigelsen af arbejdstilladelse, ligesom den vil blive distribueret gennem bl. a. arbejdsanvisningskontorerne og socialkontorerne.

Når fru Gunhild Due udtaler frygt for, at fremmedarbejdes ukendskab til danske forhold vil blive udnyttet, så tænkes der vel dermed navnlig på udnyttelse i form af underbetaling. Jeg kan herom oplyse, hvad der måske er almindeligt bekendt, at arbejdstilladelser udstedes af rigspolitichefen, efter at der er indhentet erklæring fra den stedlige arbejdsløshedskasse eller det stedlige arbejdsanvisningskontor, hvor den pågældende arbejdsgiver bor, om, at der ikke kan anvises kvalificeret dansk arbejdskraft til det pågældende arbejde; samtidig fastsætter rigspolitichefen de vilkår, der gælder for arbejdstilladelsen, herunder at der betales overenskomstsmæssig løn eller, hvor over-

[Arbejdsministeren.]

enskomst ikke foreligger, at der betales den sædvanemæssige løn. Arbejdsløshedskassen og arbejdsanvisningskontoret underrettes samtidig om betingelserne samt om vedkommende udlændings navn og beskæftigelsessted. På denne måde er der skabt mulighed for at påse, at den pågældende bliver aflønnet i overensstemmelse med de fastsatte overenskomster eller gældende sædvane.

Gunhild Due: Jeg er glad for at høre, at der sidder et udvalg, som arbejder med sådan en pjece, og jeg kan jo forstå, at de arbejdere, som har arbejdstilladelse, på sin vis skulle være nogenlunde sikre på at få oplysning om, hvor de kan få råd, hvis de trænger til det. Jeg ved så ikke, hvordan det forholder sig; men der cirkulerer jo nogle tal for, hvor mange fremmedarbejdere der opholder sig her i landet uden lovlig arbejdstilladelse. Jeg har hørt et tal på 12.000, som jeg slet ikke tør sige om er rigtigt — det kunne jeg næsten ikke tænke mig det er — men jeg vil gerne høre, om man ikke på en eller anden måde også kunne få fat på disse mennesker. Jeg er klar over, at de jo i hvert fald vil få den pjece, der er tale om, men det er vel just dem, der er kommet herop under forkerte forudsætninger, som trænger til en ordentlig vejledning, eventuelt hjælp til at komme tilbage til deres eget land, hvis vi ikke er i stand til at beholde dem her. Og jeg ved ikke, om man gør sig tanker om, hvad man eventuelt kan gøre også for disse.

Arbejdsministeren (Lauge Dahlgaard): Ja, jeg ved selvsagt ikke, hvor mange arbejdere der opholder sig her i landet uden lovlig arbejdstilladelse. Men det spørgsmål, fru Gunhild Due nævner, vil jeg tro kan få aktuel behandling, når pjecen bliver fordelt til arbejdsanvisningskontorerne og socialkontorerne, idet man i forbindelse hermed kan sørge for, at der gennem dagspressen og på arbejdspladserne og på anden måde gives de pågældende besked om, hvor de kan gå hen og få denne fremmedsprogede pjece.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Lene Christensen* til handelsministeren:

„Hotel- og restaurationsbranchen arbejder med forskellige priser i og uden for sæsonen. Mener ministeren, at dette er i overensstemmelse med avancestoploven?“

Lene Christensen: Vi ved alle, at turismen i Danmark arbejder under hårde vilkår, bl. a. som følge af en høj beskatning, der efter regeringens sidste udspil vil blive endnu højere. Ganske vist har jeg bemærket, at regeringen agter at nedsætte restaurations-skatten, men dette vil nok næppe kompensere momsforhøjelsen. Da jeg er bekendt med, at restaurations- og hotelbranchen arbejder med to priser, nemlig én om vinteren og én i turistsæsonen, beder jeg ministeren oplyse mig om, hvordan man agter at administrere den nylig vedtagne avancestoplov i dette tilfælde.

Handelsministeren (Knud Thomsen): I anledning af fru Lene Christensens spørgsmål skal jeg oplyse, at administrationen af avancestoploven henligger under monopoltilsynet. Jeg kan yderligere oplyse, at på områder, hvor stærke sæsonmæssige prisændringer gør sig gældende, har monopoltilsynet hidtil fulgt den praksis at sammenligne priserne for to sæsoner, der kan sammenlignes eller sidestilles — vintersæsonen for sig og sommersæsonen for sig. Dette gælder f. eks., for at nævne et andet område, også vurderingen af pris- og avanceforhold for sommergrøntsager og sommerfrugt. Disse priser kan naturligvis ikke direkte sammenlignes med priser og avancer på vintergrøntsager og vinterfrugt.

Jeg ved, at monopoltilsynet praktiserer noget lignende med hensyn til hotel- og restaurationsbranchen. Det kan meget vel tænkes, at hoteller med udpræget sommersæson arbejder med små eller endog tabgivende priser om vinteren, som det så igen er naturligt at søge dækket ind om sommeren.

I et stærkt sæsonbetonet erhverv, som der her er tale om, har det været monopoltilsynets praksis ved vurdering af priser og avancer at anlægge en gennemsnitsbetragtning for året som helhed. Der er ikke ved avancestoploven lagt hindringer i vejen for, at monopoltilsynet på dette område kan

[Handelsministeren.]

fortsætte sin hidtidige fremgangsmåde, som efter min opfattelse ligger fuldt inden for rammerne af avancestoplovgivningen, og som samtidig synes mig at stemme med god fornuft.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Lene Christensen* til handelsministeren:

„Finder ministeren det i overensstemmelse med lovgivningen, når visse restauranter tager forskellig entré for udlændinge og danskere?“

Lene Christensen: Jeg vil gerne spørge, om handelsministeren finder det rimeligt, at visse restauranter opkræver særlig entré for udlændinge og ikke for danskere. Jeg er overbevist om, at ministeren er bekendt med de konkrete tilfælde, der her er tale om, da det har været behandlet i pressen i mere end et halvt år. For mig er der ingen tvivl om, at der her er tale om en alvorlig diskrimination, og helt uantageligt vil det være, hvis det rammer danske statsborgere fra Grønland. Det er jo sådan, at den gældende lovgivning ikke kan hindre denne forskelsbehandling, men jeg vil spørge, om ministeren har gjort sig overvejelser om, hvordan man kan sætte en stopper for disse urimeligheder.

Handelsministeren (Knud Thomsen): Fru Lene Christensens spørgsmål, som det hidtil har været stillet over for mig, er formuleret således, at jeg kun spørges om, hvorvidt jeg finder det i overensstemmelse med lovgivningen, når visse restauranter tager forskellig entré for udlændinge og danske. Dette spørgsmål kan jeg i og for sig let besvare, idet der med den nugældende lovgivning ikke er noget ulovligt i at differentiere entrébetalingen. Den lovgivning, der kan komme i betragtning, må være beværterlovgivningen, idet monopollovgivningen kun kan komme ind i billedet, såfremt der er tale om aftaler.

En differentiering i betalingen behøver i og for sig ikke at være af det onde. Jeg må måske erindre om det klassiske tilfælde, at børn og soldater kan gå gratis ind eller ind for halv betaling. Så der kan også være gode sider ved det. Når der derimod — og jeg

forstår, at det er det, fru Lene Christensen peger på — differentieres for at kunne diskriminere mod personer af en anden race eller nationalitet, er jeg særdeles meget enig i, at der er tale om en højst uheldig og beklagelig foreteelse.

Imidlertid tages der normalt kun entré i virksomheder, der har opnået særlige tilladelser, nemlig til dans, musik, optræden osv. Sådanne særlige tilladelser kan ifølge beværterlovens § 23 kun gives for ét år ad gangen, og hvis en restaurant bruger entrébetalingen som diskriminationsmiddel, ville jeg ikke finde det urimeligt, hvis fornyelse af tilladelsen af vedkommende myndighed — der mig bekendt er politiet — blev nægtet.

Lene Christensen: Jeg takker ministeren for besvarelsen. Jeg har med glæde konstateret, at efter at jeg har gjort nærmere rede for, hvilket problem jeg nøjagtigt ville pege på, har ministeren den samme opfattelse som jeg, at det er urimelige forskelsbehandlinger, der finder sted i disse restaurationer.

Jeg ser derefter frem til, at ministeren vil sørge for, at der måske kommer et forslag frem, der kan forhindre gentagelser af den slags.

Handelsministeren (Knud Thomsen): Jeg skal gerne se på, hvor stor min myndighed er over for politiet i den henseende, men jeg ville gerne give et lille yderligere svar.

Forholdet er det, at der sidder en beværterlovskommission, som allerede nu har overvejet, om man skulle indføre en særlig bestemmelse med sigte på at forhindre diskrimination inden for restaurationslivet. Udvalgets foreløbige standpunkt har været det, at spørgsmålet om diskrimination burde løses på en bredere basis gennem det udvalg, som justitsministeriet har nedsat i 1966 til overvejelse af, hvilke lovændringer der bør gennemføres med henblik på Danmarks ratifikation af FN's konvention om afskaffelse af alle former for racediskrimination. Jeg tror personligt, at det var heldigst at afvente dette udvalgs slutresultat og så håbe på, at der efter den offentlighed, der her er tilvejebragt om spørgsmålet, vil blive skredet ind af de relevante myndigheder, som jeg vil tro har lyst til det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Tastesen* til handelsministeren:

„Kan folketinget forvente en delbetænkning fra forsikringskommissionen i denne samling?“

Tastesen: Baggrunden for mit spørgsmål er, at der nu snart er gået 6 år, siden forsikringskommissionen blev nedsat, og at folketinget trods de mange år endnu intet nyt har hørt fra kommissionen.

Der er blevet spurgt efter nyt fra kommissionen flere gange, sidst i februar 1967 af hr. Poul Søgaard. Hr. Tyge Dahlgaard, der dengang var handelsminister, udtalte, at kommissionen var midt i sit arbejde, og at der ville gå lang tid endnu, inden man nåede til vejs ende, men han ville henstille til kommissionen at søge en delbetænkning færdiggjort inden udgangen af 1967. Denne delbetænkning ville komme til at indeholde en redegørelse for motorkøretøjsforsikring eller en fuldstændig redegørelse for skadesforsikringsselskabernes forhold.

Jeg spørger nu handelsministeren, om denne delbetænkning er undervejs. Jeg vil finde det urimeligt, om kommissionen skulle sidde i måske 6 år endnu uden at lade høre fra sig. Vi behøver blot at tænke på motorkøretøjsforsikringen; hvis man er færdig med betænkningen på dette vigtige område, ja, så må den frem i lyset. Hvis vi ikke nu hører om kommissionens synspunkter, vil vi komme i den situation, at når den samlede betænkning engang bliver færdig, måske først i begyndelsen af 1970-erne, vil kommissionens synspunkter på motorkøretøjsforsikringens problemer, med den udvikling, der er undervejs, i alle tilfælde være forældede.

Handelsministeren (Knud Thomsen): I fortsættelse af det svar, der allerede er afgivet af en tidligere handelsminister, kan jeg besvare hr. Tastesens spørgsmål med, at forsikringskommissionens formand har oplyst, at der i løbet af forsommeren i år kan forventes at foreligge en delbetænkning, som netop skulle indeholde en indledende beskrivelse af skadesforsikringen og en betænkning om motorforsikring. Det vil altså næppe være muligt, at denne delbetænkning kan foreligge for folketinget i

indeværende samling, men først til næste samling.

Tastesen: Jeg takker for svaret. Det er jo rart, at betænkningen, delbetænkningen, kommer, selv om det er med nogen forsinkelse. Jeg tror, at både befolkningen og forsikringserhvervet vil være interesseret i at få kontante oplysninger om skadesforsikringsselskabernes forhold. For forsikringserhvervets vedkommende har man en klar interesse i at få kommissionens bedømmelse af, om erhvervet udfører sine opgaver på et sundt grundlag, og for befolkningens vedkommende er det sådan, at flere kredse er kritisk indstillet over for forsikringsbranchen, og det burde jo ikke være tilfældet. Vi må derfor have mere viden frem, så vi kan se, om det kan give anledning til lovændringer på dette vigtige område.

Et område mener jeg må give anledning til lovændring. Det er forsikringsaftaleloven. Befolkningen er her ikke tilstrækkelig beskyttet mod urimelig behandling. Jeg håber, at forsikringsaftaleloven også behandles i kommissionen, og jeg beder i alle tilfælde ministeren om at sikre sig, at dette er tilfældet.

Handelsministeren (Knud Thomsen): Jeg skal på den givne foranledning undersøge, om forsikringsaftaleloven også behandles i kommissionen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Rosing* til ministeren for kulturelle anliggender:

„Hvilke planer har ministeren vedrørende genopbygningen af det nedbrændte landsbibliotek i Godthåb?“

Rosing: Som bekendt nedbrændte Grønlands landsbibliotek den 9. februar i år, kun nogle få uger før den brandsikrede afdeling skulle være taget i brug. De allerfleste bøger, deriblandt gamle uerstattelige bøger og manuskripter, er gået tabt eller blevet beskadiget så meget, at en eventuel konservering af dem vil komme til at koste mange penge. Endnu ved man ikke, hvor mange af de nedsendte nedfrosne bøger og

[Rosing.]

manuskripter der overhovedet kan reddes. Tabet af bøgerne og bygningen er vurderet til et par mill. kr.

Landsbiblioteket, som er opbygget i løbet af 11-12 år, er et uundværligt led i det kulturelle arbejde for unge studerende i Grønland, i Godthåb i særdeleshed og for hele befolkningen i almindelighed. Det er således et umådelig stort tab for landets befolkning, hvis muligheder for at få læsestof i forvejen er meget små. Det er derfor for os alle af stor interesse at vide, hvilke planer kulturministeriet har vedrørende genopbygningen af det tabte.

Ministeren for kulturelle anliggender (K. Helveg Petersen): Jeg kan oplyse hr. Rosing om, at der allerede i kulturministeriet har været afholdt flere møder med landsbibliotekar Westermann om genopførelsen af den brændte bygning, om genanskaffelse af bogbestand osv. Den nedbrændte bygning var på ca. 400 m² efter den udvidelse, man var i gang med. Der har længe været arbejdet med planer om en væsentlig udvidelse af lokalekapaciteten, og planer herom har været med i Grønlandsministeriets investeringsprogram for perioden indtil 1975, men måtte dog udgå af det endelige investeringsprogram til fordel for mere presserende opgaver.

Da vi nu står over for en fuldstændig genopbygning, mener jeg, at vi må søge at løse biblioteksproblemet på længere sigt. Det vil sige, at vi må regne med en biblioteksbygning, der er væsentlig større end den nedbrændte. Bibliotekstilsynets byggeafdeling har sammen med landsbibliotekaren opgjort lokalebehovet til ca. 1.700 m² bruttoetageareal; dette skulle svare til et befolkningstal på op til 15.000 indbyggere.

Jeg kan i dag ikke sige noget nærmere om byggeplanerne og heller ikke om tidspunktet for deres gennemførelse. Jeg kan derimod forsikre hr. Rosing om, at kulturministeriet ud fra de betragtninger, som hr. Rosing gjorde om landsbibliotekets betydning, vil gøre, hvad der er muligt for i samarbejde med Grønlandsministeriet at få løst problemet så hurtigt, det overhovedet er gørligt. Og hvad angår bogbestanden, vil vi i nær fremtid søge om en 3-årig bevilling til genopbygningen.

Rosing: Jeg siger mange tak til ministeren for redegørelsen. Det er klart, at man på nuværende tidspunkt ikke kan sige noget bestemt om, hvilken prioritering den kommende genopbygning af landsbiblioteket vil få. Det er jo både den økonomiske og placeringsmæssige side af sagen, spørgsmålet drejer sig om. Det ville være ønskeligt at placere det kommende landsbibliotek i byens kommende centrum. Jeg tror også, så vidt jeg kan skønne, at der kunne være tale om enkelte placeringsmuligheder i den byplan, der er lavet. Men med hensyn til de bøger, som realskolens og seminariets lærere og elever har brug for, vil jeg meget gerne henstille, at der ret hurtigt skaffes midler til anskaffelse af sådanne.

Ministeren for kulturelle anliggender (K. Helveg Petersen): Jeg skal kun sige, at vi skal gøre, hvad vi kan for så hurtigt som muligt at træde hjælpende til over for de akutte behov, der er opstået. Spørgsmålet om placeringen er naturligvis indgået i de diskussioner, vi nu har om programmeringen osv.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om statsstøtte til musikkonservatorierne i Esbjerg, Odense og Ålborg.

(Lovforslaget (nr. 41) findes i tillæg A. sp. 533, fremsættelsen i tidenden sp. 364).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Bodil Koch: Dette lovforslag om statsstøtte til de 3 musikkonservatorier i Esbjerg, Odense og Ålborg er jo identisk med det forslag, der blev fremsat af mig i oktober 1967, og jeg skal derfor nøjes med at henviser til de bemærkninger, jeg fremførte ved den lejlighed; de findes i Folketingstidende 1967-68, 1. samling, sp. 1202-1205.

Jeg var i og for sig forbavset over, at man dengang ønskede dette lille forslag i udvalget; det er jo kun en konkretisering af en tidligere principbeslutning om statstilskud til private musikkonservatorier og vel nok et